

Úkol č. 5 - ČJL

- Vyplnit test zaměřen na literární výchovu a výsledky zaslat ve Wordu jako minule
- Termín: do 29. března 2020
- E-mail: jakub.krejci@borovskeho.cz
- Název přílohy: vasesprijmeni5cjl
- Zpětně zašlu procentuální úspěšnost a správná řešení pro Vaši kontrolu
- !!! Soubor otevři ve Wordu, v jiných programech může nastat problém !!!

DŮVĚRNĚ

7. Literární výchova

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM

Zapření Petrovo

Země je rudá od krve
a mlčí stromy v Nazaretu
Dnes naposled i poprvé
– jak v neskutečném kabaretu –
jsme příliš slábi ve víře
byť třebaš Krista na kříž vlekou
Vždyť – zabijí-li pastýře
pak se i ovce rozutekou

Kříže se tyčí k měsíci
a trny zdraví Mesiáše
V zahradě pějí slavíci
Je noc jež čeká na Jidáše
Měsíc se třpytí perletí;
a třebaš věrnost přísaháme
teď podruhé – i potřetí
Krista – i sebe zapíráme

poprvé –
posud chvějí
podruhé –
chvanice beznaději
Potřetí – zapíráme
už jen tak Ze zvyku
A slzy polykáme;
pláč místo výkřiku

Země je rudá od krve
Kokrhá kohout v Galileji
Vždy znovu – a vždy poprvé
prosíme s Petrem o naději
Jsme příliš slábi ve víře
a svatou pravdu na kříž vlekou
Vždyť – zabijí-li pastýře
jsme ovce jež se rozutekou

(K. Kryl, Znamení doby)

1 Ve kterém z následujících úseků podtržených ve výchozím textu se nevyskytuje personifikace?

- A) trny zdraví Mesiáše
- B) noc jež čeká na Jidáše
- C) mlčí stromy v Nazaretu
- D) kokrhá kohout v Galileji

2 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N):

2.1	Výchozí text je složen ze čtyř slok.	A	N
2.2	Ve výchozím textu jsou pouze volné verše.	☐	☐
2.3	Výchozí text reprezentuje literaturu věcnou.	☐	☐
2.4	Pátý a sedmý verš se v první sloce výchozího textu rýmují.	☐	☐

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 3

V období vzestupu Athén jako významné vojenské, hospodářské i kulturní mocnosti se utvářelo jasnější vnímání estetického krásna. Periklova doba, která dosáhla svého vrcholu ve vítězných válkách proti Peršanům, je epochou velkého rozvoje umění, zvláště pak malířství a sochařství. Příčiny tohoto rozvoje můžeme spatřovat především v nutnosti znovu vybudovat chrámy zničené Peršany, v pyšné touze Athéňanů stavět na odív svou moc a v přízni, kterou Periklés projevoval umělcům.

(Vzhledem k povaze úlohy není zdroj textu uveden.)

3 Která z následujících možností nejlépe vystihuje charakter výchozího textu?

- A) věcná literatura
- B) fantasy literatura
- C) dobrodružná literatura
- D) humoristická literatura

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 4

***** – rozměrná veršovaná epická skladba o hrdinských činech s pomalým dějem a řadou epizod.

(A. Bauer, *Čeština na dlani*)

4 Který z následujících výrazů patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

- A) epos
- B) komiks
- C) pohádka
- D) anekdota

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 5

Vrátila se, teprve když táta vyrazil v sedle směrem ke stádu a máma z plnejch plic křičela na všechny světové strany její jméno. Magi se přiloudala bílá v obličejí jak sněžnej leopard a z podpaždí se jí ozývalo tichý, žalostný kňourání. Když Ojunu mámě po dlouhym přemlouvání dala, všichni jsme zatajili dech.

Obě batolecí tváře byly posetý otiskama psích zubů.

Nebyly to kousance, jen takový malý ranky, divný škádlení psa, kterej lidský mláďata znal. Máma se pak na Ojunu ještě víc upnula. Ty otisky tam zůstaly ještě dlouho viditelný. Už nikdy nebyly Ojuniný tváře obyčejně hladký. Doteď nosej drobný fialový jizvy.

Magi pak několik dní vůbec nemluvila, a když z ní nakonec vypadlo to o tom hledání divokýho česneku a o divokym psu, kterej se znenadání skláněl nad Ojuninym obličejem, při každý větě se zajíkala a bezradně házela rukama do stran, jako by se každym slovem měla v našich očích propadat níž a níž, a taky že jo.

(P. Hůlová, *Paměť mojí babičce*, upraveno)

5 Které z následujících tvrzení nejlépe odpovídá výchozímu textu?

- A) Text lze přiřadit k lyrice, protože zachycuje především pocity postav.
- B) Text lze přiřadit k epice, protože zachycuje především pocity postav.
- C) Text lze přiřadit k lyrice, protože jeho podstatou je vyprávění příběhu.
- D) Text lze přiřadit k epice, protože jeho podstatou je vyprávění příběhu.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 6

Hladová liška se potulovala po kraji. Nikde nebylo nic k snědku. „Kdybych někde sehnala kousek sýra,“ řekla si. A zrovna v té chvíli nad ní zakroužila vrána. V zobáku měla pěkný kus sýra, který právě ukradla z okna v jednom domě. Sedla si na větev a začala si na sýru pochutnávat. Hladová liška přemýšlela, jak se dostat k chutnému soustu vysoko nad ní. To by ale nebyla mazaná liška, aby si nedovedla poradit. Začala vráně lichotit: „Jaký jsi to krásný pták! Tvé peří se leskne jako stříbro, je hebké jako hedvábí! Tvůj postoj je vskutku královský. Měla bys být králem všech zvířat. Jistě i tvůj hlas je překrásný, umíš zpívat?“ Vrána se pýchou už nadouvala a chtěla ukázat, že zpívat umí. Jakmile otevřela zobák, kus sýra jí vypadl, liška jej zachytila a utíkala do své nory, aby si na něm pochutnala.

(Vzhledem k povaze úlohy není zdroj výchozího textu uveden, upraveno.)

6 Která z následujících možností nejlépe vystihuje charakter výchozího textu?

- A) bajka
- B) pověst
- C) epigram
- D) pohádka

- 7** Přiřadte k jednotlivým úryvkům (7.1–7.4) možnost (A–F), která daný úryvek nejlépe vystihuje:
(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou.
Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

7.1 Nechod', Vašku, s pány na led,
mnohý příklad máme,
že pán sklouzne a sedlák si
za něj nohu zláme.

7.2 Šnečku, šnečku,
vystrč růžky,
dám ti krejcar
na tvarůžky.
A troníček
na tabáček,
bude z tebe
hajdaláček!

7.3 Za devatero horami a devatero řekami žil starý král a ten měl tři syny.
Nejstarší z nich se rozhodl odejít do světa za štěstím a najít si svou nevěstu.

7.4 Praotec Čech vystoupil na horu Říp, odkud uviděl úrodnou krajinu.
Rozhodl, že jeho lid se tu usadí. Na jeho počest byla země nazvána Čechami.

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou zdroje textů uvedeny.)

- A) pověst
- B) říkanka
- C) povídka
- D) epigram
- E) pohádka
- F) romance

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 8–9

Účastníci hodokvasu byli samozřejmě lesní elfové. Ti nejsou nijak zlí. Jestli mají nějakou chybu, pak je to nedůvěra k cizincům. Třebaže i v době našeho vyprávění ovládali mocná kouzla, byli ostražití. Lišili se od horských elfů ze západu a byli nebezpečnější a méně moudří. Většina z nich totiž (společně s jejich roztroušenými příbuznými v pahorkatině a v horách) byli potomci dávných kmenů, které nikdy nepoznaly Západní říši víl. Tam se dostali elfové světla a elfové moře a elfové hlubin, žili tam dlouhé věky, rostli do krásy a moudrosti a učenosti a vynášeli svá kouzla a získali obdivuhodnou obratnost ve vytváření krásných a podivuhodných věcí, než se někteří z nich vrátili do širého světa.

(J. R. R. Tolkien, Hobit)

- 8** Která z následujících možností nejlépe vystihuje charakter výchozího textu?

- A) věcná literatura
- B) fantasy literatura
- C) nonsensová literatura
- D) science fiction literatura

- 9** Které z následujících tvrzení nejlépe odpovídá výchozímu textu?

- A) Jedná se o lyriku.
- B) Jedná se o prózu.
- C) Jedná se o poezii.
- D) Jedná se o drama.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 10–11

V. Slíva

Pénélopé!

Zblouznivělá sluncem!
Bloudíš po Opavě.
Réva mraků. V slupce
pravda lhavá lkavě.

Hledáš Odyssea?
Zůstal na Ithace!
– Rozlítostnit se a
usedavě smát se!

(Psí vino, 25/2003, upraveno)

10 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N):

- 10.1 První a druhý verš se rýmují.
10.2 Výchozí text je báseň skládající se z osmi veršů.
10.3 Sudé verše v první sloce mají stejný počet slabik.
10.4 Spojení podtržené ve výchozím textu lze chápat jako metaforu.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

11 Která z následujících možností odpovídá výchozímu textu?

- A) Výchozí text je psán volným veršem.
B) V prvním verši je patrná personifikace.
C) V posledním dvouverší je patrný kontrast.
D) V první sloce se vyskytují nejméně tři přirovnání.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 12–13

MATKA: Dvaapadesát mrtvých – z kolika mužů?

OTEC: Nu, z dvaapadesáti, maminko; ale zato jsme se drželi celých šest dní. Abych ti řekl, nejhorší byla ta žízeň. My jsme tam neměli vodu, víš? Tak to ti byla ukrutná žízeň – a zlost. Já jsem se tam děsně zlobil, dušinko.

MATKA: Proč?

OTEC: Protože to vlastně bylo zbytečné. Náš plukovník udělal chybu, víš? Hlavní kolona měla počkat dole, a do toho průsmyku se měly poslat aspoň dva bataliony. A horská baterie. Já to věděl předem. Říkal jsem to plukovníkovi, a on mi řekl, jak se zdá, majore, máte strach –

MATKA: Richarde! A proto jsi šel – na smrt?

OTEC: Hlavně proto, dušinko, hlavně proto.

(K. Čapek, Matka)

12 Které z následujících tvrzení neodpovídá výchozímu textu?

- A) Text je ukázkou tragédie.
B) Text je ukázkou dramatu.
C) V textu promlouvají dvě postavy.
D) Text je ukázkou ústní lidové slovesnosti.

13 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N):

- 13.1 V textu se vyskytují verše.
13.2 Jedná se o neumělecký text.
13.3 Výchozí text je ukázkou báje.
13.4 V textu se objevuje téma smrti.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐